

XXVIII MIĘDZYNARODOWY FESTIWAL MUZYKI RELIGIJNEJ
IM. KSIĘDZA STANISŁAWA ORMIŃSKIEGO W RUMI
(20-22 PAŹDZIERNIKA 2016)

W dniach 20-22 października 2016 roku odbyła się dwudziesta ósma edycja Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Religijnej im. ks. Stanisława Ormińskiego w Rumi (dalej MFMR)¹. Gospodarzami tego artystycznego wydarzenia są Salezjanie Księżda Bosko, którzy wraz z jego organizatorami² (*MFMR. Informator* 2016, 8) dbają o perfekcyjne przygotowanie festiwalu. Dzieło wspierane jest przez szereg instytucji³ (*MFMR. Informator* 2016, 8) i osób, które je finansowo zabezpieczają.

Festiwal ma charakter konkursu. W tej edycji odbywał się on na czterech płaszczyznach: (1) konkurs kompozytorski; (2) konkurs muzyki organowej; (3) konkurs zespołów chóralnych (w dwóch kategoriach) oraz (4) konkurs na najlepsze wykonanie pieśni religijnej w języku kaszubskim. Jego specyfika powoduje, że jest to jedyny tego typu festiwal w Polsce. Organizatorzy precyzyjnie określili jego cele i założenia. Regulamin podaje, że mogą w nim uczestniczyć jedynie niezawodowe zespoły chóralne oraz młodzi organiści, uczniowie szkół muzycznych oraz studenci reprezentujący różne ośrodki akademickie⁴ (*MFMR. Regulaminy* 2016, 3).

¹ MFMR odbywa się w salezjańskiej parafii, od roku sanktuarium Matki Bożej Wspomożenia Wiernych, gdzie pracował patron festiwalu, ks. Stanisław Ormiński SDB (1911-1987). Patronat nad tą imprezą sprawują: Inspektor Salezjanów Księżda Bosko (prowincja p.w. św. Wojciecha) oraz Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

² Komitet Organizacyjny Festiwalu stanowią: dyrektor artystyczny – prof. Roman Perucki; dyrektor festiwalu – Daniel Ptach oraz członkowie – Elżbieta Waśkowska (przewodnicząca Komitetu Organizacyjnego); ks. Janusz Sikora SDB (dyrektor miejscowej wspólnoty zakonnej salezjanów i proboszcz parafii); ks. Józef Paliwoda SDB; ks. Krzysztof Niegowski SDB; ks. Marcin Balawander SDB; January Borys; Klaudia Głodowska; Agnieszka Głodowska; Anna Głodowska; Marcin Leman; Mariusz Pniewski; Władysław Rogowski SDB; Alicja Sowirko; Kamila Sowirko; Andrzej Waśkowski; Dariusz Waśkowski; Joanna Zwierzchowska.

³ Instytucje finansujące i wspomagające Festiwal: Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego; Zgromadzenie Salezjanów Św. Jana Bosko (prowincja p.w. św. Wojciecha z siedzibą w Pile); Kuria Metropolitarna w Gdańsku; Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego; Polska Filharmonia Bałtycka im. F. Chopina; Urząd Miasta Rumi; Urząd Miasta i Gminy Wolbrom; Miejski Dom Kultury w Rumi; Fundacja Dialogu, Kultur i Religii w Warszawie; Międzynarodowe Centrum Dialogu Międzykulturowego i Międzyreligijnego UKSW w Warszawie; Akademia Muzyczna im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku; Rada Chórów Kaszubskich; Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej w Rumi; Związek Harcerstwa Polskiego w Rumi; PKP Szybka Kolej Miejska w Trójmieście Sp. z o.o.; Spółdzielnia Mieszkaniowa *Janowo* w Rumi; Hotel *Faltom* w Rumi; Agencja Usług Turystycznych *Columbus*.

⁴Zasadnicze cele MFMR są następujące: (1) upamiętnienie postaci salezjanina, ks. S. Ormińskiego SDB, kompozytora, autora licznych opracowań utworów chóralnych i instrumentalnych, organisty, chórmistrza i kapelmistrza, wybitnego działacza, popularyzatora i wydawcy pieśni chóralnych, wychowawcy młodzieży; (2) podnoszenie religijnej kultury muzycznej; (3) wzrost poziomu wykonawczego zespołów chóralnych i indywidualnych wykonawców oraz upowszechnienie dorobku w zakresie muzyki dawnej i współczesnej o treściach religijnych; (4) propagowanie muzyki kompozytorów polskich.

I. KONKURS KOMPOZYTORSKI

Na zakończenie 27. edycji MFMR, w 2015 roku, księża salezianie ogłosili konkurs na przygotowanie kompozycji dedykowanej św. Janowi Bosko (1815-1888), założycielowi Rodziny Salezjańskiej, z okazji jego 200. rocznicy urodzin. Była to znakomita inicjatywa, która miała zwieńczyć uroczyste obchody jubileuszu. Organizatorzy festiwalu rozpisali zatem taki konkurs pod patronatem księdza Inspektora Salezjańskiej Inspektorii p.w. św. Wojciecha.

Zasadniczym celem *Konkursu Kompozytorskiego Don Bosco* było ubogacenie dorobku religijnej kultury muzycznej o nowe utwory powstające z inspiracji osobą świętego patrona młodzieży, ks. Jana Bosko. Przedmiotem konkursu był utwór *a cappella* lub z towarzyszeniem organów na chór mieszany, żeński lub męski lub pieśń z towarzyszeniem organów, z tekstem w języku polskim lub łacińskim, poświęconym życiu św. J. Bosko. W regulaminie konkursu (*Konkurs kompozytorski „Don Bosco” 2016*) zapisano, że tekst do utworów powinien dotyczyć tematyki związanej z życiem i działalnością św. Jana Bosko: umiłowania Eucharystii, kultu maryjnego (Wspomożycielka Wiernych), charyzmatu kapłaństwa, wychowania młodzieży opuszczonej, świadectwa życia chrześcijańskiego oraz działalności misyjnej. Konkurs miał charakter otwarty i był skierowany zarówno do kompozytorów będących członkami związków twórczych, jak i do wszystkich zainteresowanych jego tematyką. Utwory, opatrzone godłem, należało przesłać na adres Festiwalu do 10 czerwca 2016 roku. Kompozycje miały być oryginalne, wcześniej nie publikowane ani nagradzane, nie wykonywane oraz nie wydane drukiem (*Konkurs kompozytorski „Don Bosco” 2016*)⁵.

Do biura festiwalu wpłynęło jedenaście kompozycji. Jury w składzie: prof. Krzysztof Olczak, prof. Marcin Tomczak, prof. Tadeusz Kassak, prof. Andrzej Dziadek – wszyscy czterej są wykładowcami akademickimi Akademii Muzycznej im. S. Moniuszki w Gdańsku, ks. dr Krzysztof Niegowski SDB (Wyższa Szkoła Biznesu w Pile, przedstawiciel księży salezjanów), Elżbieta Waśkowska – sekretarz, spotkało się 19 czerwca 2016 i dokonało oceny nadesłanych prac. Komisja dokonała szczegółowej analizy opracowań, zarówno od strony formalnej, jak i merytorycznej. Trzy utwory nie spełniły, niestety, wymogów regulaminowych. Osiem zatem kompozycji zostało poddanych dogłębnej ocenie, zarówno w warstwie tekstu, jak i opracowania muzycznego. Jurorzy dokładnie studiowali każdą partyturę, w efekcie czego wyłoniono spośród wszystkich dzieł sześć kompozycji finałowych, które zostały nominowane do nagrody głównej.

W konkursie zwyciężył utwór oznaczony godłem „Beta 3”, zatytułowany *Hymn młodzieży salezjańskiej*. Autorem dzieła okazał się Mateusz Peciak⁶. Dzieło to zrobiło największe wrażenie na zespole oceniających. Utwór został skomponowany na 4-głosowy chór mieszany z towarzyszeniem organów, w tonacji *F-dur*. Składa się z refrenu, którym rozpoczyna się kompozycja oraz z czterech zwrotek. Fak-

⁵ Organizatorzy określili w *Regulaminie konkursu* także następujące szczegóły: do utworów opatrzonych godłem należy dołączyć zaklejoną kopertę, zawierającą imię, nazwisko kompozytora i jego adres; każdy z uczestników może przesłać dowolną ilość kompozycji, każdą opatrzoną innym godłem; jury konkursu może przyznać nagrodę główną w wysokości 10.000 złotych oraz wyróżnienia; organizatorzy planują wydać drukiem nagrodzone prace oraz nagranie ich na płycie CD; za opublikowanie nagrodzonych prac, zarówno w druku jak i na nośnikach cyfrowych, twórcy nie otrzymują honorarium; kompozytor, zgłaszając swój udział w konkursie kompozytorskim *Don Bosco*, przenosi na Towarzystwo Salezjańskie, Inspektorii p.w. św. Wojciecha w Pile, prawa majątkowe do utworów zgłoszonych do konkursu bez ograniczeń czasowych i terytorialnych, na wszystkich polach eksploatacji znanych w chwili przystąpienia do konkursu.

⁶ Zdobywca głównej nagrody jest absolwentem Diecezjalnego Studium Organistowskiego w Tarnowie i Archidiecezjalnej Szkoły Muzycznej w Krakowie. Z wyróżnieniem ukończył Międzuczelniany Instytut Muzyki Kościelnej w Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie oraz Akademię Muzyczną im. K. Szymanowskiego w Katowicach (klasa organów prof. Juliana Gembałskiego). Wielokrotnie był laureatem konkursów kompozytorskich, m.in. I miejsca za utwór *Benedictus* na organy solo w Międzynarodowym Konkursie Kompozytorskim *Fide et amore* (2014). Pracuje jako organista przy Klasztorze Braci Mniejszych Kapucynów w Krakowie.

tura dzieła jest wyjątkowo przejrzysta, nieskomplikowana, wręcz nawet prosta. Melodia wykazuje znamiona pieśni hymnicznej o bardzo uroczystym charakterze; jest potoczna, śpiewna, rozwibrowana radością. Partytura dzieła zawiera w sumie 88 taktów, licząc wszystkie segmenty utworu (a więc cztery zwrotki i pięć razy zapisany refren). Widać ewidentnie, że autor, tworząc muzykę, myślał o tym, kto będzie ten hymn wykonywał – młodzież. Z powodzeniem kompozycja może być wykonywana przez profesjonalne chóry mieszane, na pewno też spotka się z uznaniem całej rodziny salezjańskiej.

Tekst w swojej wymowie podkreśla, zawartą w refrenie, główną misję ks. Bosko (*młodzieży kaznodziejo*), którą święty wychowawca z Turynu wypełniał całe swoje życie poprzez świadectwo wiary, miłość i uśmiech (*Kazania życiem głoszący wśród zabaw i uśmiechu; prawd wiary nauczający*). Zwrotka pierwsza podkreśla dobroć św. J. Bosko oraz jego ojcowską cierpliwość w pozyskiwaniu młodzieży dla Pana Boga (*Pragnący serca pozyskać dobrocią i miłością, by Panu je podarować z ojcowską cierpliwością*). Druga zwrotka zwraca uwagę na umiłowanie przez ks. Bosko Eucharystii, którą zalecał swoim wychowankom jako pewną drogą do zbawienia (*Swe serce Panu oddałeś, czcząc Najświętszy Sakrament, zbawienia drogę wskazałeś, nam ten dając testament*). Kolejna zwrotka przywołuje słowa założyciela rodziny salezjańskiej (*Nogami chodźcie po ziemi, sercem mieszkać w Niebie*), który przekonywał, że świętość jest możliwa do osiągnięcia przez każdego i nie wymaga nadludzkiego wysiłku. Tekst ostatniej zwrotki przywołuje Patronkę Zgromadzenia Salezjańskiego, Maryję Wspomożycielkę, której ks. Bosko był wiernym czcicielem (*Pokorny sługo Maryi Wspomożycielki Wiernych*) i kończy się wezwaniem do Świętego, by wstawił się za nami do Boga (*do Boga módl się za nami, nasz Janie Bosko święty*).

Autor tej kompozycji zdobył główną nagrodę w wysokości 7.000 złotych, ufundowaną przez księdza Inspektora Salezjańskiej Inspektorii św. Wojciecha z siedzibą w Pile. Jednemu z pięciu pozostałych finałowych utworów przyznano pierwsze wyróżnienie. Kompozycją tą było dzieło opatrzone godłem „Aeternus”, pt. *Sacerdos Semper Vivens*. Jego autor, Artur Słowiński⁷, odebrał nagrodę pieniężną w wysokości 2000 zł przygotowaną przez tego samego fundatora. Jury doceniło także pozostałe cztery kompozycje, przyznając ich autorom równorzędne drugie wyróżnienia wraz z nagrodami pieniężnymi po 1000 zł. Były to następujące dzieła: (1) *Kto ma Boga, ma wszystko*, godło „Słowik”, autor Michał Sołtysik⁸ (fundator nagrody ks. Inspektor pińskiej prowincji salezjanów); (2) *Kantata o świętym Janie Bosko*, godło „Angelus”, autor Zbigniew Słowik⁹ (fundator – ks. prof. dr hab. Henryk Skorowski SDB); (3) *Miejcie wiarę*, godło „QX7”, autor Igor Jankowski¹⁰ (fundator –

⁷ Autor kompozycji jest pianistą i kompozytorem młodego pokolenia, absolwentem Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie (klasa kompozycji S. Moryto i P. Łukaszewski). Jako kompozytor osiągnął już znaczące sukcesy w ogólnopolskich i międzynarodowych konkursach kompozytorskich. W dorobku swoim posiada kilkadziesiąt dzieł, m.in. 4 symfonie, Magnificat, Koncert fortepianowy, Oratorium, wiele dzieł kameralnych, orkiestrowych, chóralnych, wokalnoinstrumentalnych, elektronicznych i elektroakustycznych.

⁸ M. Sołtysik – kompozytor, śpiewak, perkusista; jest absolwentem klasy muzycznej LXXV LO im. Jana III Sobieskiego w Warszawie; od 2015 roku członek chóru Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. Pasjonuje się teologią muzyki, śpiewem gregoriańskim oraz chóralistyką XX wieku. Warsztat kompozytorski kształci pod okiem swojego ojca Włodzimierza. W jego twórczości znajduje się kilkadziesiąt utworów na chór a cappella oraz pieśni z akompaniamentem smyczków i fortepianu. Jest też laureatem nagród w konkursach kompozytorskich (np. Legnica Cantat, 2017). W konkursie *Don Bosco* zostały wyróżnione dwie jego kompozycje.

⁹ Autor *Kantaty o św. Janie Bosko* jest absolwentem Państwowej Szkoły Muzycznej im. I. J. Paderewskiego w Żyrardowie; ukończył studia kompozytorskie w Akademii Muzycznej w Warszawie (obecnie UMFC) w klasie kompozycji Z. Bagińskiego. Jest autorem ok. 80 kompozycji oraz kilkakrotnym zdobywcą pierwszych nagród w ogólnopolskich konkursach kompozytorskich. Od 1996 r. jest organistą w kościele Matki Boskiej Pocieszenia w Żyrardowie oraz nauczycielem przedmiotów muzycznych w Państwowej Szkole Muzycznej w tym mieście.

¹⁰ Pochodzący z Mińska (Republika Białorusi) I. Jankowski jest kompozytorem, akordeonistą i pedagogiem. W rodzinnym Mińsku realizował edukację muzyczną, m.in. w Mińskim College’u muzycznym im. M. Glinki oraz w Białoruskiej Państwowej Akademii Muzycznej. Dalszą edukację mu-

ks. prof. H. Skorowski SDB); (4) *Da mihi animas*, godło „AMDG”, autor Michał Sołtysik (fundator – ks. prof. H. Skorowski SDB).

Należy mieć nadzieję, że konkurs kompozytorski zaowocuje dołączeniem nagrodzonych i wyróżnionych utworów do repertuaru pieśni poświęconych czci św. Jana Bosko. Z pewnością wszystkie kompozycje zasługują na uwagę i powinny być wykonywane z powodzeniem choćby przez samych salezjanów i młodzież związaną z charyzmatem ks. Bosko. Warto wydać drukiem przynajmniej nagrodzone w konkursie dzieła oraz utrwalić je na nośnikach cyfrowych, zapraszając do ich wykonania najlepsze polskie chóry.

2. KONKURS MUZYKI ORGANOWEJ

W XXVIII edycji MFMR wzięły udział jedynie dwie organistki. Fakt ten jest niepokojący. Czyżby poziom konkursu był zbyt wysoki dla młodych wirtuozów gry organowej? Czy też jego formuła jest trudna do przyjęcia? Są to na pewno pytania, na które organizatorzy muszą poszukać odpowiedzi. Mimo to konkurs został przeprowadzony zgodnie z przyjętym regulaminem festiwalu. W pierwszym etapie konkursu uczestników obowiązywał następujący program: (1) Nicolaus Bruhns – *Preludium e-moll* (tzw. Małe); (2) Jan S. Bach: do wyboru – *O Mensch bewein* BWV 622, bądź III część z *Sonaty nr 526-530*; (3) Friedrich W. Markull: do wyboru – *Herzlich tut mich verlangen* (wyd. F. Frahm and J. Pettit), bądź *O Gott, du frommer Gott* (wyd. F. Frahm and J. Pettit); (4) Mieczysław Surzyński – *Elegia*.

Zespół jurorów stanowili następujący profesorowie: Mirosława Semeniuk-Podraza (Akademia Muzyczna w Krakowie) – przewodnicząca jury; Alexander Fiseisky (Rosyjska Akademia Muzyczna w Moskwie); Giulio Mercati (Akademia Teologiczna w Lugano, Włochy); Roman Perucki (Akademia Muzyczna w Gdańsku); ks. dr Maciej Szczepankiewicz SDB (Akademia Sztuki w Szczecinie). Rolę sekretarza zespołu oceniających pełnił ks. Marcin Balawander SDB (Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu). Obie uczestniczki zakwalifikowano do finałowego etapu konkursu, co zapewne było łatwe do przewidzenia.

W godzinach popołudniowych odbył się *Kurs mistrzowski*, który przeprowadził prof. Alexander Fiseisky z Moskwy. Tematyka spotkania dotyczyła *Organów i rosyjskiej muzyki organowej*. Uczestnicy kursu, otwartego dla wszystkich zainteresowanych, z zaciekawieniem słuchali prelekcji zagranicznego artysty.

Pierwszy dzień festiwalu zakończył wieczorny koncert, zatytułowany *Trio organowe*. Jego wykonawcami byli znakomici wirtuozi organów, jednocześnie członkowie jury konkursu organowego, reprezentujący trzy kraje: prof. Alexander Fiseisky z Rosji, prof. Giulio Mercati z Włoch oraz prof. Roman Perucki z Gdańska. Był to niezwykle interesujący koncert. Szkoda, że na spotkanie z wybitnymi artystami i „królom instrumentów” – organami przybyło tak mało publiczności.

Następnego dnia (w piątek, 21 października) – do południa – przeprowadzono drugi etap konkursu organowego. Finalistki wykonały następujący program, zaproponowany oczywiście wcześniej przez organizatorów: Magdalena Andrulowicz (Akademia Muzyczna w Lubece, Niemcy) – (1) Jan S. Bach, *Fantazja c-moll* BWV 537; (2) J. S. Bach, *Pedalexercitium in g* BWV 598; (3) Max Reger, *Capriccio* z op. 129; (4) Francois Couperin, *Offertorie sur les Grand Jeux*; (5) Feliks Nowowiejski, *Wstęp do chóralu Witaj Królowo*, op. 9 nr 4. Dokładnie taki sam program wykonała druga finalistka, Stefania Jantos (Akademia Muzyczna w Katowicach).

W tegorocznej edycji konkursu organowego jury nie przyznało pierwszego miejsca. Natomiast obu młodym artystkom przypadły w udziale dwie drugie nagrody. Zarówno Magdalena Andrulowicz z Akademii Muzycznej w Lubece (klasa organów Franza Danksagmüllera), jak i Stefania Jantos

zyczną kontynuował w Polsce (studia w Akademii Muzycznej im. F. Nowowiejskiego w Bydgoszczy – klasa kompozycji M. Jasińskiego i M. Borkowskiego oraz studia doktoranckie w UMFC w Warszawie). Jego twórczość była wielokrotnie nagradzana na konkursach kompozytorskich. I. Jankowski jest głównym organizatorem i dyrektorem artystycznym Festiwalu Kultury Białoruskiej na Pomorzu (od 2013); od 2016 roku jest prezesem Fundacji Rozwoju Artystycznego i Współpracy Międzynarodowej MSM UNICUM; od września 2016 r. jest głównym organistą w franciszkańskim Sanktuarium Św. Jakuba w Lęborku.

z Akademii Muzycznej w Katowicach (klasa organów Marka Fronca) odebrały nagrody pieniężne w wysokości po 3500 zł, ufundowane przez Burmistrza Miasta Rumi.

Na zakończenie drugiego dnia festiwalu organizatorzy przygotowali niespodziankę w postaci kolejnego koncertu. Wieczorem w rumskiej świątyni pojawił się Grzegorz Turnau z zespołem. Miejsca w bazylice były tym razem całkowicie wypełnione. Artysta zaprezentował publiczności swoje najbardziej znane utwory. Na repertuar koncertu złożyła się oczywiście muzyka niereligijna. Zamysł organizatorów okazał się niezwykle ciekawą propozycją dedykowaną wszystkim uczestnikom oraz gościom festiwalu.

3. KONKURS ZESPOŁÓW CHÓRALNYCH I KONKURS NA NAJLEPSZE WYKONANIE PIEŚNI RELIGIJNEJ W JĘZYKU KASZUBSKIM

Sobotnie przedpołudnie organizatorzy przewidzieli na przeprowadzenie konkursu chóralnego. Jego regulamin przewidywał, że do „rywalizacji” mogły przystąpić zespoły śpiewacze, które przygotowały do oceny program składający się z pieśni o treściach religijnych z dowolnie wybranych epok stylistycznych, w którym musiały się znaleźć co najmniej dwa utwory kompozytorów polskich. Przesłuchania zespołów odbywały się w dwóch kategoriach: zespoły chóralne (ilość uczestników od 17 wżwyż) oraz zespoły kameralne (do 16 osób, nie wliczając dyrygenta).

Zespół oceniający stanowili następujący jurorzy: prof. Marek Ročlawski (Akademia Muzyczna w Gdańsku) – przewodniczący, prof. Bogdan Gola (Uniwersytet Muzyczny w Warszawie), prof. Marceli Kolaska (Akademia Muzyczna w Krakowie), Jacek Sykulski (Dyrektor Poznańskiego Chóru Chłopięcgo w Poznaniu), ks. dr Krzysztof Niegowski SDB (Wyższa Szkoła Biznesu w Pile, przedstawiciel salezjanów), Tomasz Fopke (Rada Chórów Kaszubskich) oraz ks. Marcin Balawander SDB (Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu) jako sekretarz jury. W czasie spotkania roboczego jury zapoznano się z systemem oceniania zespołów oraz z regulaminem konkursu. Przyjęto skalę punktową, według której jury przyznaje Grand Prix, dla najwyżzej ocenionego zespołu w obu konkursach (nagroda finansowa) oraz w każdej kategorii oceniania: Złoty Dyplom za 90-100 punktów i nagroda finansowa dla najwyżzej ocenionego zespołu w danej kategorii; Srebrny Dyplom za 75-89,9 punktów; Brązowy Dyplom za 60-74,9 punktów. Ponadto, jak zapisano w regulaminie, jury może przyznać także nagrody specjalne jak i wyróżnienia, które mogą również mieć charakter finansowy (MFMR. *Regulamin* 2016, 10).

Przesłuchania konkursowe poprzedziło uroczyste wykonanie przez wszystkie zespoły śpiewacze utworu *Gaude Mater Polonia*, pod dyrekcją prof. Marka Ročlawskiego. Następnie głos zabrał przedstawiciel gospodarzy festiwalu, ks. Janusz Sikora SDB, proboszcz parafii i dyrektor miejscowej salezjańskiej wspólnoty zakonnej, który powitał jurorów, uczestników i wszystkich gości. Dyrektor MFMR, Daniel Ptach, przypomniał wykonawcom zasady konkursu i przekazał głos pełniącemu rolę konferansjera Konradowi Mielnikowi, redaktorowi Radia Gdańsk.

Jako pierwsi zaprezentowali się wokaliści z kategorii zespołów chóralnych. Było to pięć z sześciu zgłoszonych na festiwal formacji¹¹, które wystąpiły według kolejności ustalonej drogą losowania. Po występach nastąpiła krótka przerwa, podczas której uczestnicy festiwalu oddali uroczysty hołd jego patronowi, ks. S. Ormińskiemu SDB. Przed jego popiersiem złożono kwiaty oraz odśpiewano tradycyjnie *Apel Jasnogórski*.

Po przerwie swoje programy zaprezentowały dwa¹² z trzech zakwalifikowanych do konkursu chórów, zgłoszonych do kategorii zespołów kameralnych. Jurorzy podkreślali, że poziom występów

¹¹ Uczestnicy w kategorii zespołów chóralnych: *Chór „Kakofonia”*, Kartuzy (dyr. Małgorzata Kuchtyk); *Chór Kameralny „Ab Imo Pectore”*, Ożarów Mazowiecki (dyr. Mariusz Latek); *Chór Kameralny Akademii Muzycznej im. F. Nowowiejskiego*, Bydgoszcz (dyr. Janusz Stanecki, Magdalena Filipka); *Chór „Lira” im. ks. S. Ormińskiego*, Rumia (dyr. Katarzyna Januszewska); *Gdyński Chór Kameralny*, Gdynia (dyr. Piotr Klemenski); *Młodzieżowy Chór „Canto” Zespołu Szkół Muzycznych im. Cz. Niemena*, Włocławek (dyr. Marian Szczepański).

¹² Zespoły kameralne reprezentowały następujące ośrodki: *Chór „Cartusia”*, Kartuzy (dyr. Małgorzata Kuchtyk) oraz *Chór Kameralny „Medi Coro”*, Białystok (dyr. Bożena Sawicka).

wszystkich zespołów był wyjątkowo wyrównany, choć w kwestii przyznania nagrody głównej nie było w zasadzie wątpliwości.

Grand Prix za zdobycie 96 punktów i związaną z nim nagrodę pieniężną, ufundowaną przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, w wysokości dwunastu tysięcy złotych, zdobył *Młodzieżowy Chór „Canto” Zespołu Szkół Muzycznych im. Czesława Niemana* z Włocławka, pod dyrekcją Mariana Szczepańskiego, występujący w kategorii zespołów chóralskich¹³. Złożona z czterdziestu czterech osób grupa młodzieży, z wyjątkowo poprawną emisją głosu i interpretacją utworów została najwyższej oceniona przez jurorów. Ich występ zachwylił także publiczność, co było łatwo zauważyć po aplauzie.

W kategorii zespołów chóralskich, za zdobycie 92 punktów, Złoty Dyplom przyznano *Chórowi Kameralnemu Akademii Muzycznej im. F. Nowowiejskiego* z Bydgoszczy, pod dyrekcją Magdaleny Filipińskiej¹⁴. Śpiewacy zgromadzili w tej grupie najwięcej punktów, zdobywając *de facto* pierwsze miejsce w swojej kategorii. Chór odebrał nagrodę pieniężną w wysokości 7.000 złotych, którą ufundował Marszałek Województwa Pomorskiego. Złoty Dyplom otrzymał także *Chór Kameralny „Ab Imo Pectore”* (dyr. Mariusz Latek), którego występ jury oceniło na 90 punktów¹⁵. Srebrny Dyplom został przyznany *Chórowi „Kakofonia”* z Kartuz pod dyrekcją Małgorzaty Kuchtyk. Zespół, którego skład stanowiło 19 wykonawców, zdobył 77 punktów¹⁶. Dwa Brązowe Dyplomy odebrały kolejno zespoły: *Gdyński Chór Kameralny* z Gdyni, pod dyrekcją Piotra Klemeńskiego (68 punktów)¹⁷ oraz *Chór „Lira” im. ks. Stanisława Ormińskiego* z Rumi pod dyrekcją Katarzyny Januszewskiej (63 punkty)¹⁸.

W kategorii zespołów kameralnych Złoty Dyplom otrzymał *Chór Kameralny „Medi Coro”* z Białegostoku pod dyrekcją Bożeny Sawickiej¹⁹. Jego występ został oceniony przez jurorów na 94 punkty. Śpiewacy odebrali nagrodę pieniężną w wysokości pięciu tysięcy złotych, którą ufundował Inspektor Salezjańskiej Inspektorii p.w. św. Wojciecha z siedzibą w Pile. 92 punkty otrzymał drugi z zespołów w tej kategorii, któremu również przyznano Złoty Dyplom. Zespołem tym był *Chór „Cartusia”* z Kartuz, pod dyrekcją Małgorzaty Kuchtyk²⁰.

Jury przyznało ponadto zespołom z obu kategorii kilka wyróżnień. Pierwsze z nich, za wyjątkowo modlitewny charakter wykonywanych utworów podczas prezentacji konkursowej, otrzymał *Chór Kameralny „Ab Imo Pectore”* z Ożarowa Mazowieckiego (dyr. Mariusz Latek). Śpiewacy wraz z wyróż-

¹³ Zespół ten wykonał następujący program: (1) Waclaw z Szamotuł, *Kryste, dniu naszej świętości*; (2) Ola Gjeilo, *Northern Lights*; (3) Łukasz Urbaniak, *Crucem Tuam*; (4) Marcin Łukaszewski, *De profundis*; (5) Anna Raclawska-Trytek, *Mój ojciec* (pieśń kaszubska).

¹⁴ 32-osobowy chór z Bydgoszczy wykonał następujące utwory: (1) Szymon Godziemba-Trytek, *The mystery of faith*; (2) Sz. Godziemba-Trytek, *O vos omnes*; (3) Trono Kverno, *Ave Maris Stella*; (4) Anna Raclawska, *Bibi synku* (pieśń kaszubska).

¹⁵ Chór, złożony z 18 wykonawców wykonał następujący program: (1) Mikołaj Zieliński, *O gloriosa Domina*; (2) Piotr Jańczak, *Libera me*; (3) Ruben Garcia Martin, *Veni Creator Spiritus*.

¹⁶ Chór „Kakofonia” wykonał pięć kompozycji: (1) Gordon Young, *Alleluja*; (2) Henryk M. Górecki, *Zdrowaś bądź Maryja*; (3) Michał Zieliński, *Chwała na wysokości Bogu*; (4) Tomas Luis de Victoria, *Ave Maria*; (5) Randal Stroope, *Cantate Domino*.

¹⁷ Zespół 17-osobowy wykonał utwory: (1) Kees Schoonewbeek, *Expectans expectavi*; (2) Joseph G. Rheinberger, *Ave Maria*; (3) Roderick Mather, *Evening Prayer*; (4) Adolf Wiktorski, *Swarzewski panesze* (pieśń kaszubska); (5) Józef Świder, *Dixit Dominus*.

¹⁸ Skład chóru stanowiło 30 osób. W ich repertuarze znalazły się kompozycje: (1) Giovanni Croce, *O vos omnes*; (2) ks. Zdzisław Bernat, *Litania do Bogurodzicy Dziewicy*; (3) Józef Świder, *O Wszechmogący Boże*; (4) Marek Jasiński, *Ave Maria*; (5) Jerzy Stachurski, *Nówikszo nódzeja* (pieśń kaszubska).

¹⁹ W programie zespołu (13 osób) znalazły się następujące utwory: (1) Jacob Arcadelt, *Ave Maria*; (2) William Byrd, *Miserere mei Deus*; (3) Mikołaj Górecki, *Zdrowaś bądź Maryja*; (4) Feliks Nowowiejski, *Parce Domine*.

²⁰ Kameralny, ośmioosobowy zespół wykonał pięć dzieł: (1) Rolf Lukousky, *Pater noster*; (2) Javier Busto, *Salve Regina*; (3) Piotr Jańczak, *De profundis clamavi*; (4) Arnold von Bruck, *Ave Maria*; (5) Anna Raclawska-Musiałczyk, *Alleluja* (pieśń kaszubska).

nieniem odebrali nagrodę pieniężną ufundowaną przez Burmistrza Miasta i Gminy Wolbrom (1500 zł) oraz Arcybiskupa Metropolity Gdańskiego (1000 zł). Drugie wyróżnienie, za kulturę brzmienia utworów, i związaną z nim nagrodę pieniężną w wysokości tysiąca złotych, ufundowaną przez Prezydenta Miasta Wejherowa, przyznano *Chórowi Kameralnemu „Medi Coro”* (dyr. B. Sawicka). Puchar Prezesa Oddziału Gdańskiego Polskiego Związku Chórów i Orkiestr, za kultywowanie rodzimej twórczości chóralnej, odebrał *Chór „Lira” im. ks. S. Ormińskiego* z Rumi (dyr. K. Januszewska).

W konkursie na najlepsze wykonanie pieśni religijnej w języku kaszubskim nagrodzono dwa zespoły śpiewacze. Najwyżej zostało ocenione wykonanie pieśni: A. Rocławska-Musiałyk, *Alleluja*. Nagrodę, ufundowaną przez Starostę Powiatu Wejherowskiego, w wysokości pięciu tysięcy złotych, otrzymał *Chór „Cartusia”* z Kartuz (dyr. M. Kuchtyk). Wyróżnienie natomiast, wraz z Pucharem Prezesa Rady Chórów Kaszubskich, jury przyznało *Gdyńskiemu Chórowi Kameralnemu* z Gdyni (dyr. P. Klemenski).

4. ZAKOŃCZENIE FESTIWALU

Po zmaganiach konkursowych, we wczesnych godzinach wieczornych, odbył się Koncert Finałowy w wykonaniu znakomitych artystów. Rumskie sanktuarium gościło tym razem: *Orkiestrę Symfoniczną Polskiej Filharmonii Bałtyckiej*, *Chór Kameralny „Astrolabium”* z Torunia, *Chór Kameralny „Akolada”* przy Bydgoskiej Szkole Wyższej oraz Agnieszkę Tomaszewską (sopran). Pod batutą Tadeusza Wojciechowskiego muzycy wykonali następujący repertuar: (1) Anonim, *Bogurodzica*; (2) Wojciech Kilar, *Victoria*; (3) W. Kilar, *Angelus*; (4) W. Kilar, *Exodus*.

Zwieńczeniem trzydniowego MFMR była uroczysta celebracja Mszy św., której przewodniczył Inspektor salezjańskiej prowincji św. Wojciecha z siedzibą w Pile, ks. Roman Jachimowicz SDB. Główny celebrans wygłosił także okolicznościowe kazanie. Podczas Eucharystii śpiewy wykonywali wspólnie wszyscy uczestnicy Festiwalu pod dyktando prof. M. Raclawskiego. Po Eucharystii nastąpiło oficjalne ogłoszenie wyników konkursów, wręczenie nagród oraz koncert laureatów.

XXVIII Międzynarodowy Festiwal Muzyki Religijnej im. ks. Stanisława Ormińskiego w Rumi był imprezą perfekcyjnie zorganizowaną. Kilkudniowa gościna kilkuset wykonawców, członków jury oraz gości jest dużym wyzwaniem logistycznym. Towarzyszące konkursom ciekawe propozycje, takie jak koncerty, seminaria czy kursy mistrzowskie, sprawiły, że było to niewątpliwie ważne wydarzenie kulturalne w Polsce. Szkoda, że w rumskim festiwalu, który był wielkim świętem muzyki religijnej, uczestniczyło tak mało organistów. Wydaje się, że można by zadbać o jeszcze większą i bardziej profesjonalną promocję tego wydarzenia, z wykorzystaniem nowoczesnych mediów, np. facebooka oraz zmodernizowanie witryny internetowej festiwalu. Organizatorom należy pogratulować rozmachu, który towarzyszy tej imprezie oraz życzyc wytrwałości w działaniu i nowych pomysłów.

BIBLIOGRAFIA:

- Konkurs kompozytorski „Don Bosco”*. 2016. Rumia. Okolicznościowy folder/regulamin.
XXVIII Międzynarodowy Festiwal Muzyki Religijnej im. ks. Stanisława Ormińskiego. Informator, opr. Elżbieta Waškowska. 2016. Rumia.
XXVIII Międzynarodowy Festiwal Muzyki Religijnej im. ks. Stanisława Ormińskiego. Regulaminy, opr. Elżbieta Waškowska. 2016. Rumia.

Ks. Krzysztof Niegowski SDB
Wyższa Szkoła Biznesu w Pile
<http://doi.org/10.21852/sem.2017.2.15>